

Sinte Catharina gilde te Oisterwijk:

De kerk te Oisterwijk had reeds in 1399 een altaar van de H. Catharina; in 1520 werd er een tweede Sint-Catharina-altaar gesticht. Hoogstwaarschijnlijk was een gilde hieraan verbonden. Van de gildevaan, "eene der schoonste van heel Brabant" (Jolles I, 16; II, 71) is het medaljon met de gildepatrones bewaard gebleven. Op het Gemeentehuis bevindt zich ook het klein •; gekroond vogeltje dat aan het patroonsschild hangt. Op dit gedreven medaljon zit de H.Catharina met het zwaard in haar rechterhand; langs haar staan de wielen en ligt de keizer Maxentius, terwijl twee engelen een kroon houden boven het hoofd van de heilige. Dit fraaie vergulde stuk zit gemonteerd op een zilveren plaatje, dat gemerkt is met het onge - kroonde boompje van 's-Hertogenbosch (1525-1550), de jaarletter V op een schild en een pelikaan met jongen op een schild, het meesterteken van Erasmus van Houwelingen (Crooy nr. 36). Evenals het Sint-Jorisgilde blijkt dit gilde op het einde van de vorige eeuw te zijn uitgestorven.

De volgende Koningsschilden zijn bewaard:

1790

Gover de Bakker; af b. Catharina. Merken : o.a. jaarletter K (= 1819) en CVG (C.v.Gemert, 's-Hertogenbosch). De late jaarletter schijnt er op te wijzen, dat men eerst na de Franse tijd, toen de gilden waren opgeheven, dit schild heeft besteld.

1823

Jan van de Wiel; afb. Catharina en een bakker. Merken : o.a. jrl. O (1823) en IGP (J. Panhuyzen, Tilburg)

1840

Wilhs. van Opstal Bouwman; afb. Catharina. Merk : jrl. G (1841)

1864

Cornelius Brekelmans; afb. Catharina, wapen van Oisterwijk, gekruiste geweren en boer met ploeg en paard. Merken: jrl. e (1864) en HH 82 (H. Hemelbach, Oisterwijk - 's-Hertogenbosch).

1877

Cornelus Brekelmans voor de tweede maal konink; afb. Catharina, wapen van Oisterwijk, 2 gekruiste geweren en boer met ploeg en paard. Merken : zwaardje en HH 82 (cf. 1864).

1888

Adriaan de Kort; afb. dezelfde als 1877. Merken : o.a. HH 82 (zie 1864 en 1877).

Alle koningsschilden van dit gilde hebben een genopte rand. Daarnaast zijn ook drie gekroonde herdenkingsmedaljons bewaard : "De Gildebroeders van St. Catharina" aan "J. van Rijswijk Hoofman als 50-jarig lid 1815-1865", aan "W.van Opstal Hoofman als 50-jarig lid en 24 jaar Koning 1819-1869" en aan "C. van Haaren, ouderling als 50-jarig lid 1822-1872"; deze drie zijn vervaardigd door H. Hemelbach, (na 1854).

In 1342 blijkt een stuk land van het altaar van de H. Maagd Katrina in de kerk van Oisterwijk te liggen ter plaatse gezegd "die Ghever" : H. van Rooij, Het Oud-archief van het Groot-Ziekengasthuis te 's-Hertogenbosch, II, regist 25; In 1461 ontvangen Embrecht Jans Claeussone en Jan Doremans, dekens des gulde sincte Katharina in ecclesia de Oesterwijck, een pacht van 2 lopen rogge : Oisterwijk, R. 168,9; In het midden van de 19-de eeuw bestond het gilde, dat toen als tweede patrones sinte Lucia vereerde, nog steeds en "veel jong volk" behoorde tot de leden. Tering werd toen gehouden in de week na sinte Lucia in de herberg van Verhoeven. De pastoor tekende in 1855 bovendien nog aan dat het een "schuts" was : Arch. par. St. Petrus Banden, te Oisterwijk, K. 2-3 : "Aantekenboek voor de Pastoor van Oisterwijk" ; (noot van de redactie). (Overgenomen uit "De GHdetrom", jg. 18 (1971), met toestemming van de schrijver en de redactie)

(bron: De Kleine Meijerij 1973 jaargang 24 blz. 14)